

Mies miehelle

Hankkeen loppuraportti 2014

Kari Tuhkanen ja Jaana Kauppinen

PRO·tukipiste

Sisällys

Johdanto	3
Hankkeen tausta ja tavoitteet.....	3
Hankkeen käynnistys	4
Pilottijakso.....	6
Hankevaihe	11
Dokumentointi ja seuranta	17
Suosituksia jatkotoimenpiteiksi	17
Liite 1 Opintomatka Tukholmaan	20
Liite 2 Pride-viikot ja liikkuva yksikkö	22
Liite 3 Projektin asiakkaat tilastoina	25

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamassa ja Pro-tukipisteen hallinnoimassa Mies miehelle -projektissa 12/2013 - 10/2014 kokeiltiin erilaisia matalan kynnyksen toimintamalleja Helsingissä ja Tampereella liittyen hiv-testaukseen, keskusteluavun tarjoamiseen ja palveluihin ohjaamiseen. Projektin kohderyhmänä olivat miehet, joilla on seksiä miesten kanssa. Hankkeen kesto oli 18 kuukautta. Tähän raporttiin on kerätty aikajärjestyksessä kaikki ne työmuodot ja tehtävät, joita hankkeen aikana on toteutettu. Raportin lopussa on tilastot asiakasmääristä, ikäjakaumasta ja tehdyistä testeistä.

Hankkeen tausta ja tavoitteet

Kansallisessa hiv-strategiassa ja ECDC:n (Euroopan tartuntatautivirasto) vuonna 2012 julkaisemassa Suomea koskevassa maaraportissa painotetaan msm-kohderyhmän (miehet, joilla on seksiä miesten kanssa) parissa tehtävän preventiivtyön tärkeyttä. Hiv-tartunnat ovat tällä kohderyhmällä edelleenkin yleisempiä kuin väestössä keskimäärin. Pro-tukipisteen hanke oli alun perin rajattu toteutettavaksi Pirkanmaan alueella, mutta rahoittajan toiveesta hanke laajennettiin koskemaan myös Uudenmaan sairaanhoitopiirin aluetta.

Tartunnansaaneista moni on hakeutunut testiin varsin myöhään, joten testaukseen hakeutumisen aikaistaminen on hankkeen päätavoite. Konkreettisina osatavoitteina olivat: 1) saada kontakti kohderyhmään tekemällä etsivää työtä ja tarjoamalla matalan kynnyksen testausta 2) luoda kohderyhmälle soveltuva alueellinen rakenne räätälöidylle matalan kynnyksen terveysneuvonnalle, testaukselle ja palveluohjaukselle.

Hanke on Pro-tukipisteen vastuulla, mutta se suunniteltiin toteutettavan tiiviissä yhteistyössä Positiiviset ry:n, Seta ry:n ja Hiv-tukikeskuksen kanssa. Hanke nivellettiin Pro-tukipisteen miestyöhön PROXYn siten, että molemmat hankkeet saavat toisistaan merkittävää synergiaetua. Tulostavoitteiksi hankkeelle asetettiin, että kohderyhmään kuuluvat henkilöt tietävät varhaisen testauksen merkityksen, ovat kiinnostuneita terveydestään ja oppivat arvioimaan tartuntariskitilanteita sekä luomaan arjen realiteetit tunnistavia riskiä vähentäviä ajattelu- ja käyttäytymistapoja. Yhteistyöllä synnytetään alueille palveluverkosto, johon on helppo hakeutua testeihin ja saada apua riskitilanteiden arviointiin. Yhteistyön kautta tavoiteltiin työ- ja vertaistoiminnan malleja, jotka edistävät merkittäväällä tavalla terveyttä ja hyvinvointia lisääviä ajattelu- ja käyttäytymistapoja. Hankkeen aikana kertynyt osaamiskapasiteetti juurrutetaan osaksi alueellisia palveluita. Hankkeen loputtua Pro-tukipisteen aikomuksena on keskittyä ainoastaan omaan erityiskohderyhmäänsä eli msm-ryhmän osalta seksipalveluita miehille myyviin miehiin.

Hankkeen käynnistys

Hallinto ja työn organisointi

Hankkeen suunnittelu aloitettiin lokakuussa 2013, jolloin kutsuttiin koolle järjestöjen ja vertaisten verkosto. Tapaamisessa pyydettiin ideoita hankkeen toteuttamiseen sekä kartoitettiin konkreettisen yhteistyön tavat hankkeen aikana. Suunnitelmana oli, että Pro-tukipisteellä PROMPTin ja PROXYn työntekijä muodostavat työparin, joka suunnittelee ja toteuttaa etsivää työtä, palveluohjausta, neuvontaa ja testausta.

Rekrytoinnissa lähdettiin liikkeelle siitä, että hankkeen työntekijöiden tulee joko olla osa kohderyhmää tai tuntea muuten msm-väestön erityiskysymyksiä hyvin. Hanke toteutettiin kahdella paikkakunnalla, mutta niukkojen resurssien vuoksi hankkeeseen ei palkattu kahta alueellista tiimiä vaan sama henkilöstö työskenteli molemmilla paikkakunnilla. Hanke sijoittui hallinnollisesti Helsinkiin Pro-tukipiste ry:n yhdistystoiminnan alaisuuteen, mutta sisällöllisesti se nivellettiin osaksi Helsingin ja Tampereen alueyksiköiden toimintaa. Hankkeen ja alueyksiköiden välisestä koordinaatiosta vastasivat alueyksiköiden johtajat.

Rekrytointiprosessi vei jonkin verran aikaa, sillä hankkeeseen soveltuvien miestyöntekijöiden löytäminen suhteellisen lyhytkestoiseen projektiin ei ollut helppoa. Rekrytointi kuitenkin onnistui ja hankkeen koordinaattoriksi palkattiin Kari Tuhkanen, joka aloitti tehtävänsä joulukuun alussa 2013. Koordinaattorin ensimmäinen tehtävä oli rekrytoida hankkeeseen kaksi tuntityöntekijää tekemään etsivää työtä yhdessä projektin koordinaattorin kanssa. Projektin koordinaattori rekrytoi työntekijöiksi Jarkko Varttisen ja Erik Mattsonin. Valituille tuntityöntekijöille järjestettiin kolmepäiväinen koulutusjakso, jonka aikana heidät perehdytettiin Pro-tukipisteen etsivän työn periaatteisiin ja toimintamalleihin. Koulutuksesta vastasivat projektin koordinaattori ja Pro-tukipisteen toiminnanjohtaja. Tämän lisäksi tuntityöläisille järjestettiin kenttäharjoittelua Ravintola Hugo's Roomissa ennalta valittujen harjoitusasiakkaitten kanssa. Tämän tarkoituksena oli viedä opittu teoria siihen toimintaympäristöön, missä varsinainen työ tultaisiin tekemään.

Ennen varsinaisen etsivän työn pilottijakson alkua projektin koordinaattori haastatteli 17 msm-kohderyhmään kuuluvaa miestä¹. Näiden haastattelujen tarkoitus oli kartoittaa mahdollisimman erilaisten tähän kohderyhmään kuuluvien miesten hyvinvointia ja palvelujen tarpeita, ja samalla saada selville mahdollisia ongelmia, joita etsivän työn työntekijät tulisivat työssään kohtaamaan. Näiden haastattelujen pohjalta tuli selväksi, että kohderyhmä on hyvin heterogeeninen ryhmä eri tavoin käyttäytyviä ja ajattelevia miehiä. Näiden haastattelujen tuloksia hyödynnettiin tuntityöntekijöiden koulutuksessa.

¹ Miehet, joilla on seksiä miesten kanssa

Viestintä ja markkinointi

Projektille luotiin oma helposti tunnistettava visuaalinen ilme, logo ja verkkosivut Kotisivujen ja visuaalisen ilmeen rakentamisen yhteydessä projektille valittiin uudeksi nimeksi Mies miehelle -hanke. Miesmiehelle.fi sivustosta tuli projektin viestintäkanava kohdeyleisölle. Samalla projektille luotiin Facebook –palveluun yhteisösivu. Visuaalisen ilmeen rakentamisessa sekä myöhemmin painotuotemateriaalien suunnittelussa hyödynnettiin Pro-tukipisteen tiedottajan ja ulkopuolisen graafikon asiantuntemusta. Mies miehelle –logoon valitut värit ja visuaalinen maailma pyrittiin tuomaan kaikkeen hankkeessa tuotettuun viestintämateriaaliin. Projektin työntekijät myös valokuvattiin verkko- ja muuta viestintämateriaalia varten.

Kohderyhmälle suunnattavan etsivän työn helpottamiseksi projektille tehtiin juliste, jossa kaikki projektin työntekijät esiintyvät omilla kasvoillaan. Kentällä tehtävän työn tueksi painatettiin myös käyntikortteja ja Mies miehelle -postikortti, missä projektista kerrottiin lyhyesti. Tuossa vaiheessa päätettiin markkinoida myös mahdollisuutta varata aika keskusteluapuun projektin koordinaattorille.

Jotta kynnys kohderyhmän ja palvelun välillä saatiin mahdollisimman matalaksi, kontaktin saamiseksi päätettiin lähestyä kohderyhmään kuuluvia hyvinvointikärjellä. Projektin työntekijöille painatettiin t-paidat, joihin oli painettu teksti ”kuinka sinä voit? Tule juttelemaan mies miehelle”. Koska projektin työntekijät tulivat itse kohderyhmän sisältä, haluttiin heille näin luoda selkeästi erottuva työntekijän status toimintaympäristössä, missä he ovat tottuneet olemaan asiakkaina ja yhteisön jäseninä.

Projektin koordinaattori oli yhteydessä kaikkiin Helsingin ja Tampereen homoravintoloihin, sekä muutamiin seksitarvikeliikkeisiin ja Vogue-saunaan. Liikerytysten omistajien kanssa sovittiin ajat, jolloin projektin työntekijät voisivat vierailla näissä paikoissa ja haastatella asiakkaita heidän hyvinvointiinsa vaikuttavista asioista.

Projektin koordinaattori, kaksi tuntityöntekijää, sekä Proxy -projektin koordinaattori tekivät yhdessä opintomatkan Tukholmaan. Matkan tarkoitus oli saada kokemuseräistä tietoa etsivästä työstä samalle kohderyhmälle ja tietoa kentällä tehtävästä hiv-testaamisesta. (Matkaraportti: liite 1).

Mies miehelle -hankkeen eri työvaiheiden suunnitteluun on osallistunut Pro-tukipisteen työntekijöistä koottu työryhmä. Tämä työryhmä on kokoontunut noin kerran kuukaudessa tarkistamaan projektin etenemisen aikatauluja, budjettia sekä keskustelemaan projektissa esiin nousseista teemoista. Työryhmässä ovat olleet mukana:

Jaana Kauppinen, Toiminnanjohtaja

Minna Huovinen, Helsingin yksikön johtaja

Jaana Häggman, Tampereen yksikön johtaja

Howard Byde, Proxy-projektin koordinaattori

Kari Tuhkanen, Mies miehelle -projektin koordinaattori

Projektin tiedotuksessa on avustanut Pro-tukipisteen tiedottaja **Vaula Tuomaala** sekä viestinnän ja kehittämistyön assistentti **Anna Heinonen**.

Pilottijakso

Pilottijakson konkreettinen tavoite oli tiedonkeruu:

1. Luodaan kontakti kohderyhmään ja saadaan keskustelujen kautta kuvaa siitä, ketä msm-väestöön kuuluu
2. Saadaan kohderyhmältä tietoa siitä, mitä esteitä testeihin hakeutumiselle on
3. Saadaan kohderyhmältä tietoa siitä, minkälaista tukea msm-väestöön kuuluvat henkilöt tarvitsevat ja minkälaisista palveluista he hyötyisivät

Pilottijakso alkoi kartoittamalla ketä msm-kohderyhmään kuuluu. Kartoituksen perusteella kohderyhmä näytti koostuvan hyvin eri tavalla ajattelevista ja käyttäytyvistä henkilöistä. Näytti siltä, että puhuminen msm-väestöstä oli siinä mielessä harhaanjohtavaa, että mitään yhtenäistä kohderyhmää ei ole olemassa. Msm-ryhmän sisällä on monia erilaisia alakulttuureja ja eri tavoin jäsenyksiä ryhmittymiä. Tämä havainto tarkoitti hankkeen kannalta sitä, että käyttäytymiseen tai asenteisiin vaikuttaminen ei onnistu vain yhdellä msm-otsikolla, vaan tarvitaan eri alaryhmille soveltuvaa materiaalia ja työtapoja.

Ryhmittymästä riippumatta yksilöiden käyttäytymisessä on kuitenkin paljon samankaltaisuuksia. Käyttäytymiseen vaikuttavia tekijöitä ovat ikä, seksuaali-identiteetti tai sen puuttuminen ja parisuhdestatus. Käyttäytymiseen ja asenteisiin vaikuttaa myös taloudellinen tilanne ja se, kuinka avoimesti yksilö voi olla oma itsensä esimerkiksi työpaikallaan ja perheenjäsentensä parissa.

Syksyllä 2013 valmistuneen kansainvälisen EMIS-kyselyn (European Men who have sex with men Internet Survey) mukaan msm-väestö voi parhaiten niissä maissa, joissa eri alaryhmille on tarjolla heille räätälöityjä palveluja. Myös hakeutuminen hiv- ja muihin sukupuolitautitesteihin on tällöin yleisempää.

Hankkeen alussa kerättyä perustietopohjaa on käytetty apuna projektin työntekijöiden jalkautuessa niihin paikkoihin, joissa msm-ryhmän miehet tapaavat toisiaan. Pilottijaksoa varten valittiin seuraavat etsivän työn kohdeympäristöt: Helsingin ja Tampereen baarit, Vogue saunaan ja Leimarit Tampereella. Pro-tukipisteen alueyksiköiden tiloissa järjestettiin vain miehille tarkoitetut päivystysvastaanotot. Pilottia varten luotiin markkinointi- ja viestintämateriaalia kuten juliste, esite, käyntikortit, seksikäyttäytymiskortti, T-paidat.

Pilottijaksolla projektin työntekijät keskustelivat kohderyhmään kuuluvien miesten kanssa heidän hyvinvointiinsa liittyvistä asioista ja mahdollisista palvelujen tarpeista. Työntekijät kokosivat haastattelujen tulokset anonyymeinä vastauksina Pro-tukipisteen sähköiseen tiedonhallintajärjestelmään Prologiin jokaisen kentällä tehdyn työpäivän jälkeen.

Pilottijakson aikana kohdattiin miehiä, joilla on seksiä miesten kanssa. Miehet kertoivat varsin avoimesti hyvinvointiinsa – tai pahoinvointiinsa – liittyvistä asioista sekä tuen tarpeesta. Seuraavassa yhteenvetoa asioista, jotka tulivat toistuvasti esiin pilottijakson aikana:

Esteitä testeihin hakeutumiselle:

- Ajanvaraus
- Hoitohenkilökunnan asenteet

- Kaikkia sukupuolitautiltesteja ei saa välttämättä kerralla
- Häpeä

Haasteita turvallisemmalle seksikäyttäytymiselle:

- Runsas alkoholin käyttö
- Parisuhteen puuttuminen
- Lukuisat yhden yön seksisuhteet
- Kulttuurierot, kieli.

Hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä:

- Parisuhde
- Tasa-arvoinen kohtelu
- Omana itsenä hyväksytyksi tuleminen
- Terveys.

Huomioitavaa tulevassa kentällä tehtävässä työssä:

Kohderyhmään kuuluu hyvin eri tavoin ajattelevia ja käyttäytyviä yksilöitä, joiden asenteet ja tarpeet eroavat suuresti toisistaan. Marginaalin marginaaliin identifioituminen aiheuttaa joissakin ihmisissä itsearvostuksen puutetta.

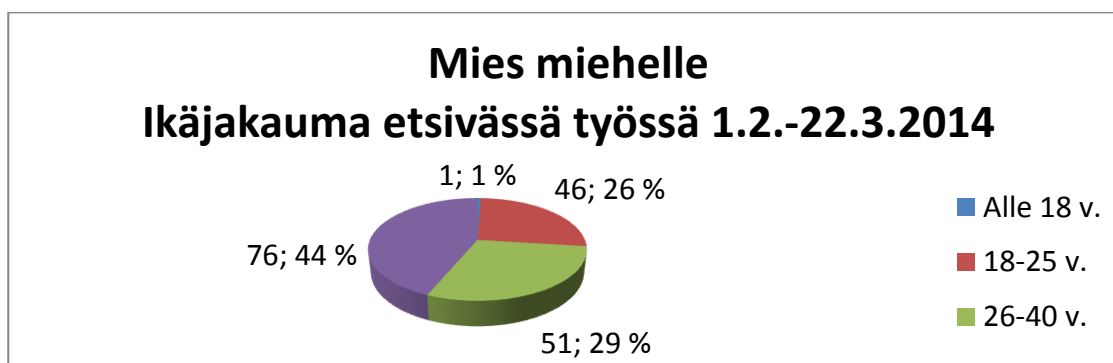
Monet miehet kokevat syyllisyyttä ja häpeää omasta seksuaalisesta suuntautumisestaan. Yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaje aiheuttaa syrjäytymisen riskiä ja itsearvostuksen puutetta. Silloin kun itseä ei koeta tärkeäksi, ei terveydelläkään ole väliä. Kaikki toimet, joilla yksilöiden itsetuntoa yhteisön sisällä ja koko yhteiskunnassa voidaan tukea, auttavat näitä miehiä pitämään parempaa huolta omasta ja toistensa terveydestä.

Pilottivaihe numeroina:

Projektiin pilottivaihe sijoittui ajalle 1.2. - 23.3.2014. Pilottivaihetta toteutettiin ennalta sovitussa kohteissa haastattelemalla asiakkaita.

Kahdenvälisiä keskusteluja oli yhteensä 174. Asiakaskontaktien ikäjakauma oli seuraava: yli 41-vuotiaita 44%, 26-40-vuotiaita 29%, 18-25-vuotiaita 26% ja alle 18-vuotiaita 1%.

Kuvio 1.

Etsivää työtä tehtiin seuraavissa paikoissa, joissa kaikissa Tampereen Leimareita lukuun ottamatta käytiin kaksi kertaa. Nämä kohteet valittiin siksi, että tiedettiin asiakaskunnan muodostuvan hiukan erilaisista ja eri-ikäisistä miehistä.

- Helsingissä ravintolat Hugo'sRoom, Cafe Cavalier, DTM
- Tampereella Mixei, Leimarit
- Saunat: Vogue Helsinki

Keskustelujen teemat etsivässä työssä:

Keskustelunaiheiden jakautuminen etsivässä työssä 1.2. – 23.3.2014	
Hyvinvointi	174
Turvallisempi seksi	51
Hiv ja muut seksiteitse tarttuvat taudit	110
Ohjaaminen omiin tai muihin palveluihin	12

Ravintoloissa ja Vogue-saunassa tehtyjen haastattelujen lisäksi asiakkaita tavattiin Tampereen Pro-tukipisteellä kerran kuukaudessa järjestetyssä miesten päivässä. Miesten päiviä on ollut pilottijakson aikana kaksi. Miesten päivinä on tarjottu mahdollisuutta myös sukupuolitautilähtöisiin.

Lisäksi joka tiistai helmikuun puolestavälistä alkaen on tarjottu mahdollisuutta kahdenkeskiseen keskusteluun projektikoordinaattorin kanssa ajanvarauksella. Tiistapäivystys tapahtui Pro-tukipisteen Helsingin toimitiloissa.

Kotisivuilla oli esillä viikoittain vaihtuva kysymys koskien kohderyhmän hyvinvointia. Viikon kysymys -toiminto aloitettiin viikolla 7. Viikoittain vaihtuvien kysymysten vastausmäärät ovat vaihdelleet 11 vastauksesta 37 vastaukseen viikossa. Vastaajia on tullut lisää sitä mukaa, kun sivusto on tullut tunnetuksi kohderyhmän keskuudessa. Emme voi olla varmoja kuinka monta todellista asiakasta on vastannut kysymyksiin, joten vastauksista ei voida tehdä mitään kohderyhmää koskevia johtopäätöksiä. Kysymysten viikoittainen kysyminen on paremminkin toiminut hyvänä mainoksena saada ihmisiä käymään sivustolla, kun siellä on voinut halutessaan vastata johonkin seksuaaliterveyteen tai hyvinvointiin liittyvään kyselyyn.

Pilotin tulokset palveluiden suunnittelun pohjana

Moni kentällä haastateltu kertoi, että haluaisi teettää kaikki sukupuolitautilähtöiset yhtä aikaa. Kynnys mennä pelkästään hiv-testiin on edelleen korkea. Tähän vaikuttaa monet tekijät. Osa kohderyhmään kuuluvista pelkää leimautumista vastuuttomasti käyttäytyväksi, jos esimerkiksi Hiv-tukikeskuksen odotustilassa sattuisi olemaan joku tuttu. Toisaalta vaitiolovelvollisuuden pitämiseen ei luoteta esimerkiksi terveyskeskusten kohdalla.

Erityisen ongelmalliseksi muihin sukupuolitautilähtöisiin hakeutumisen kokevat hiv-tartunnan jo saaneet. Hiv-tartunnan saaneet ovat myös joskus suojaamattomassa seksikontaktissa varsinkin toisten hiv-

PRO·tukipiste

positiivisten kanssa molempien ollessa lääkityksellä. Monet kokevat, että suojaamaton seksi on turvallista kahden hiv-tartunnan kantajan kesken, tai että nykyisen tehokkaan lääkityksen ansiosta suurta tartuntariskiä ei ole. Euroopan suurissa kaupungeissa on todettu paljon muita sukupuolitauditartuntoja hiv-positiivisten keskuudessa. Myös suomalaisilla msm-ryhmän miehillä, mukaan lukien hiv-positiivisilla, on riski saada muita tartuntoja matkoilta. Pelko syyllistämisestä, moralisoinnista ja mahdollisista oikeustoimista estää tätä ryhmää hakeutumasta muihin sukupuolitauditesteihin. Myös hepatiitti c -tartunnat ovat lisääntyneet eurooppalaisten homo-, bi- ja msm-miesten keskuudessa.

Asiakaskunnan ikä, yleinen hyvinvointi ja palvelujen tarpeet vaihtelivat melko paljon riippuen siitä, tehtiinkö kenttätyötä arki- vai viikonloppuiltoina. Eri ravintoloiden asiakaskunta vaihteli laajasti iän, yleisen hyvinvoinnin ja tarpeiden suhteen. Yleisesti voidaan todeta, että suurimmat erot yhden illan aikana tavattujen asiakkaiden hyvinvoinnissa oli nuorten keskuudessa. Nuorten kohdalla jakautuminen hyvin- ja huonosti voiviin näkyy kaikkein selvimmin. Toisaalta vähättelevää asennetta omaa terveyttä kohtaan esiintyy erityisesti vanhempien miesten ja itsensä heteroiksi identifioivien keskuudessa.

Hiviin ja hiv-positiivisiin suhtautumisessa oli suurta vaihtelua. Tämä tuli selvästi esille asiakkaiden täyttäessä oheista seksikäyttämiskorttia. Myös tartunnasta kertomisen ajankohdalla koettiin olevan suuri merkitys siihen, miten hiv-positiiviseen henkilöön suhtauduttiin.

Olen mies miehelle

- Olen sinkku○
 - parisuhteessa○
 - avoimessa suhteessa○
- Etsin seksisuhdetta○
 - ryhmäseksiä○
 - parisuhdetta○
 - kaveria○
- Olen top○
 - bottom○
 - top/bottom○
- Käytän kondomia○
 - joskus○
 - aina○
 - suuseksissä○
 - anaaliseksissä○
- En käytä kondomia○
- Kondomin käyttö vaatii keskustelua○
- Hiv+ miesten kanssa voin○
 - sekstailla○
 - olla kaveri○
 - olla parisuhteessa○
- En halua olla tekemisissä hiv+ miesten kanssa○
- En halua tietää toisen hiv-statusta○
- Tiedän oman hiv-statuseni○

Projektiä varten suunniteltiin seksikäyttämiskortti. Kortin ensisijainen tarkoitus oli saada asiakkaat tarkastelemaan omaa seksikäyttämistään. Kortti toimi erinomaisesti myös keskustelun aloittajana sellaisista vaikeista aiheista kuten ryhmäseksi, pettäminen, yhden yön suhteet, suhtautuminen hiv-tartunnan saaneisiin ja oman hiv-statusensa tiedostaminen. Korttia markkinoitiin haastattelutilanteissa myös mahdollisuutena ottaa uusien tuttavuuksien kanssa puheeksi aiheita, jotka eivät näy ihmisestä päällepäin; esimerkiksi parisuhdestatus, minkälaisesta seksistä pitää ja millaisissa tilanteissa käyttää tai ei käytä kondomia. Asiakkaat täyttivät kortit itse ja kortit jäivät asiakkaille. Ajatuksena kortin suunnittelussa oli, että kaikki käyttäytyvät eri tilanteissa ja eri päivinä eri tavoin. Osa asiakkaista halusi antaa kortin työntekijöille. Korttien täyttämisestä tuli joissakin ravintoloissa yleinen sosiaalinen tapahtuma: ihmiset kokeilivat täyttää eri vaihtoehtoja testaten sitä, minkälaista seuraa toinen etsii. Tämä sai aikaan myös sitä, että asiakkaat kirjoittivat omista ihannepuolisoistaan listoja ja jakoivat niitä keskenään tiedustellen, kuinka hyvin muut vastasivat omaa ihannetta. Tästä heräsi paljon mielenkiintoisia keskusteluja. Varsinkin asenteiden suhteen eriävät mielipiteet aiheuttivat vilkasta sananvaihtoa.

Toisaalta on huomioitava se, että kohderyhmään kuuluvan kohdalla vaatii vielä tänäkin päivänä rohkeutta kertoa omasta hiv-positiivisuudestaan, sillä joidenkin suhtautuminen hiv-tartuntaan on edelleen erittäin kielteistä. Mielenkiintoista oli myös se, että muutamat henkilöt, jotka kertoivat käyttävänsä aina kondomia, eivät halunneet olla missään tekemisissä hiv-positiivisten kanssa.

Hiv-testiin pääsy koettiin joissakin tapauksissa hyvin vaikeaksi. Tarjotessamme anonymiä testausmahdollisuutta miesten päivinä Tampereen Pro-tukipisteellä, noin puolet asiakkaista saapui paikalle juuri testausmahdollisuuden takia. Mahdollisuus saada kaikki testit samalla kerralla koettiin houkuttelevaksi. Anonymi mahdollisuus hoitaa testit identifioitumatta erityisesti hiv-testattavaksi tuntui olevan asiakkaitten mieleen.

Suurimmaksi vaikuttavaksi tekijäksi yksilön hyvinvoinnin kannalta keskusteluissa nousi parisuhde tai sen puuttuminen. Seuraavina tulivat tasa-arvoinen kohtelu ja terveys. On otettava huomioon, että juuri kun tätä haastattelukierrosta tehtiin, eduskunnassa keskusteltiin tasa-arvoisesta avioliittolaista ja mediassa homojen oikeuksista Venäjällä. Yhteiskunnalliset tapahtumat ovat voineet vaikuttaneet osaan vastauksista. Armeijaan meno ja asevelvollisuuden suorittaminen nousi esiin vaikeana asiana muutamien nuorten miesten kanssa käydyissä keskusteluissa.

Moni asiakas keskusteli terveydestään lähinnä fyysisen terveyden näkökulmasta, vaikka asiat liittyisivät myös psyykkiseen hyvinvointiin. Esimerkiksi omaa liiallista alkoholin- tai huumeidenkäyttöä käsiteltiin mieluummin riippuvuutena kuin masentuneisuuden oireena. Ihmiset kokivat masennusta ja ahdistusta sekä julkisessa keskustelussa näkyvistä yleisistä asenteista, että omasta henkilökohtaisesta elämäntilanteestaan (esimerkiksi parisuhteen puuttuminen) johtuen.

Turvaseksiin ja turvallisempaan seksiin liittyvissä kysymyksissä oli paljon mielipide- ja asenne-eroja. Yhtenä erilaisiin testeihin menon esteenä esiin nousi se, että terveydenhuollon henkilökunnan huono tai asenteellinen kohtelu ei houkuta menemään testeihin. Myös esimerkiksi nimellä huutaminen sukupuolitautilien poliklinikalla koettiin turhaksi yksityisyyden suojan rikkomiseksi. Terveyskeskuksissa asioiminen koettiin yleisesti korkean kynnyksen paikaksi. Kohderyhmä toivoi terveydenhuollon työntekijöille koulutusta siitä, miten homo-, trans-, bi- ja heteroseksuaaliset miesasiakkaat tulisi kohdata. Kohderyhmä toivoi myös jotain merkkiä tai tunnusta, jonka perusteella tietää, että kyseisen henkilön kanssa voi avoimesti keskustella homo- tai miesten väliseen seksiin liittyvistä asioista ilman tuomitsemisen pelkoa. Tämä helpottaisi myös sukupuolitautiltesteihin menoa. Lääkäriin tai sairaanhoitajan kysymykset tyttöystävistä tai vaimoista aiheuttivat usein sen, että miesten välistä seksiä ei enää voinut ottaa puheeksi. Esimerkitapauksessa asiakas oli tuskaillut kaksi kuukautta oireisen kuppainfektion kanssa, koska ei kehdannut mennä lääkäriin.

Osa haastatelluista ilmoitti, että he haluaisivat vain käydä testeissä ilman minkäänlaista pakkoa keskustella terveydenhoitajan tai lääkärin kanssa. Tämä on hyvä esimerkki siitä, miten erilaista ja yksilöllistä palvelua asiakkaat kaipaavat. Asiakkaat pitivät valinnanvapautta olennaisena.

Erityisesti Helsingin homobaareihin on tullut paljon uusia ulkomaalaisia asiakkaita sellaisista kieliryhmistä, joille ei ole valmiiksi olemassa olevaa turvaseksimateriaalia tai tietoa erilaisista palveluista. Esiin nousivat Lähi-idän maista ja Aasiasta kotoisin olevat ryhmät.

Merkillepantavaa on se, että moni kohderyhmään kuuluva haastateltu mainitsi joskus tarjoavansa tai ostavansa seksipalveluja. Nämä henkilöt (varsinkin seksipalveluita jotain vastiketta vastaan tarjoavat) eivät identifioitu maksullisen seksin myyjiksi (esimerkkinä ”tarvitsin koulukirjan, pyysin kahtakymppiä”). Monelle seksipalvelujen tarjoaminen vastiketta vastaan oli satunnaista ja sillä paikattiin tilapäisesti heikkoa taloudellista tilannetta.

Varsinaisia seksipalveluja myyviä henkilöitä oli kaksi kaikista 174 haastatellusta. Muutamat haastatelluista kertoivat ostavansa seksiä silloin tällöin (6 hlö). Muutama (ruotsalainen) asiakas kertoi ostavansa seksiä vieraillessaan Suomessa välttääkseen seksin ostajaksi leimautumisen Tukholman homoyhteisön silmissä. Näissä tapauksissa seksipalvelujen ostaminen sovittiin etukäteen internetissä. Haastatelluista jotkut myös sekä ostivat että myivät seksipalveluja.

Palaute pilottikentältä oli erittäin myönteistä. Projektin työntekijät otettiin hyvin vastaan kaikissa paikoissa, joissa he vierailivat. Baarien ja saunan henkilökunta on suhtautunut erittäin myönteisesti projektiin ja yhteistyö oli vaivatonta ja helppoa.

Hankevaihe

Pilotin jälkeen siirryttiin hankevaiheeseen, jonka tarkoituksena oli kokeilla erilaisien työmuotojen soveltuvuutta msm-väestön parissa tehtävään neuvonta- ja tukityöhön. Työmuodoiksi valittiin etsivä työ, matalan kynnyksen testaukset ja yksilötyö. Markkinointikeinoja ja viestintämateriaalia olisi tarvittu lisää, mutta hankkeen taloudelliset resurssit eivät mahdollistaneet laajamittaista kampanjointia ja materiaalituotantoa. Markkinointia ja viestintää jatkettiin samoilla materiaaleilla ja käytettiin samoja kanavia kuin pilottijaksossakin. Hankevaiheen kesto oli huhtikuun alusta lokakuun loppuun 2014.

Etsivä työ

Etsivää työtä on tehty koko hankkeen ajan kahden tuntityöntekijän ja projektin koordinaattorin sekä Proxy -projektin koordinaattorin toimesta. Etsivää työtä on tehty kaikissa Helsingin ja Tampereen homoravintoloissa (Mixei, Bar Cavalier, Terrassibaari, Fairytale, Karhupuiston kioski, Hugo's Room, Mann's Street, Freedom, DTM, Hercules), miesten ulkotapaamispaikoissa (Laakso ja Mäntymäki), Helsingin seksitarvikeliikkeistä Keltaisessa ruusussa ja US-videossa, Tampereen Unisex-liikkeessä sekä Vogue-saunassa Helsingissä.

Etsivän työn tärkeimmät työvälineet olivat korvat ja kyky kohdata asiakkaat avoimella asenteella. Koska etsivää työtä tekevät tulivat kohderyhmän sisältä, haluttiin heille luoda selkeä työntekijän rooli siinä ympäristössä, missä he ovat tottuneet asioimaan aikaisemmin asiakkaina ja osana yhteisöä. Etsivän työn tekijöille painatettiin t-paidat ja käyntikortteja, joiden avulla he erottuivat kentällä ja saivat annettua luontevasti yhteystiedot projektin kotisivuille. Mikäli asiakkaat halusivat lisätietoa projektista ja sen palveluista, heidät ohjattiin ottamaan yhteyttä projektin koordinaattoriin.

Mies miehelle

Me, Mies miehelle -projektin miehet, olemme täällä sinua varten. Voit halutessasi tulla juttelemaan kanssamme asioista, jotka vaikuttavat sinun hyvinvointiisi.

Mitä sinä tarvitsisit, jotta voisit paremmin? Voimme yhdessä miettiä, mistä löytäisit tilanteeseesi sopivia vastauksia.

Voit tavata projektin koordinaattorin Kari Tuhkanen myös kahden kesken. Kari on tavattavissa Pro-tukipisteen toimitiloissa Vilhonkatu 4B tiistaisin klo 16-19.

Ajan voit varata etukäteen:
kari.tuhkanen(at)pro-tukipiste.fi tai 040 940 1763.

Mies miehelle on sosiaali- ja terveysministeriön rahoittama hyvinvointihanke Helsingissä ja Tampereella. Hanketta koordinoi Pro-tukipiste ry. Lisätietoa löydät osoitteesta miesmiehelle.fi.

Kuinka sinä voit?

Tule juttelemaan mies miehelle

Mies miehelle -päivystys
3.6. klo 16-19

Tervetuloa Mies miehelle -vastaanotolle ilman ajanvarausta tiistaina 3.6. klo 16-19 osoitteeseen Pro-tukipiste, Vilhonkatu 4 B, 5. krs.

Voit keskustella henkilökuntamme kanssa luottamuksellisesti hyvinvointiisi vaikuttavista asioista.

Halutessasi saat päivästyksistä anonyymit ja maksuttomat hiv-, kuppa-, tippuri- ja klamydiatestit. Jos tulet testeihin, tulethan ajoissa paikalle!

Lisätietoa saat projektin koordinaattori Kari Tuhkaselta (040 940 1763).

Mies miehelle on sosiaali- ja terveysministeriön rahoittama hyvinvointihanke Helsingissä ja Tampereella. Hanketta koordinoi Pro-tukipiste ry. Lisätietoa löydät osoitteesta miesmiehelle.fi.

Etsivässä työssä käytettiin samoja terveysneuvonta- ja palveluohjausmateriaaleja kuin pilottivaiheessakin (info-kortit, seksikäyttätymiskortit, julisteet). Seksikäyttätymiskorttia (kuva sivulla 9) täytettiin asiakkaitten kanssa yhdessä siten, että kortti ja rei'ityspihtit annettiin asiakkaille ja he rei'ittivät kortit itse. Kortin tarkoitus oli saada asiakkaat katsomaan omaa seksikäyttätymistään ja arvioimaan omaa suhtautumistaan hiv-tartuntaan. Asiakkaita ohjattiin käyttämään korttia myös jäänmurtajana tutustuessaan uusiin seksikumppaneihin. Korttiin on listattu sellaisia asioita seksikäyttätymisestä, mitkä eivät näy ihmisestä päällepäin. Kortin tarkoitus oli madaltaa kynnystä keskustella näistä asioista ja tuoda niitä esille uudelle kumppanille silloinkin, kun niistä voi olla liian vaikea puhua ääneen. Rei'itinpihtit ja kortti olivat hyvä konkreettinen "puuha" asiakaskontaktin yhteydessä, mikä vähensi asiakkaan sekä työntekijän jännitystä kentällä tapahtuvissa kohtaamisissa.

Projektista painatettiin myös juliste, jota jaettiin kaikkiin niihin paikkoihin, missä etsivän työn tekijät vierailivat. Näissä julisteissa mainostettiin etukäteen noin viikkoa ennen sitä ajankohtaa, jolloin etsivän työntekijät olisivat kyseisessä ravintolassa tai esimerkiksi saunalla keskustelemassa asiakkaiden hyvinvoinnista ja palvelujen tarpeista.

Pilottivaiheen jälkeen etsivässä työssä otettiin käyttöön mainokset miesten päivästyksistä. Etsivän työntekijät teippasivat näitä mainoksia ravintoloiden, seksitarvikeliikkeiden ja saunan seinille sekä jakoivat asiakkaille kondomi/liukuvoide -pussukoita, joihin sama mainos oli taiteltu sisään. Näitä flyereita jätettiin myös ravintoloiden, seksitarvikeliikkeiden ja saunan tiskeille vapaasti otettaviksi. Tämä todettiin hyväksi käytännöksi, sillä moni päivästykseen tullut asiakas tuli flyeri kädessä päivästykseen.

Proxy-projektin koordinaattori markkinoi Mies miehelle -projektin päivästyksiä omassa etsivässä työssään netissä. Myös tätä reittiä tuli asiakkaita päivästyksiin. Projektin kotisivuilla miesmiehelle.fi sekä Facebook -sivun kautta tiedotettiin niistä ajankohdista ja kohteista, joissa etsivän työntekijät olivat tavattavissa. Miesten päivästyksistä tiedotettiin samalla tavalla kotisivuilla ja Facebookissa.

Osallistuminen tapahtumiin

Hankkeessa kokeiltiin myös osallistumista tapahtumiin, joissa hankkeen kohderyhmää voidaan tavoittaa. Pirkanmaan Pride-tapahtuman (6.-7.6.2014) yhteydessä projekti toteutti matalan kynnyksen hiv-testauspäivän Tampereen Pro-tukipisteen toimitiloissa. Helsingin Pride-viikolla 23.-29.6.2014 projekti pilotoi matalan kynnyksen hiv-testausta liikkuvassa testausyksikössä, matkailuautossa, yhteistyössä Hiv-tukikeskuksen kanssa. (Raportit Tampereen ja Helsingin Pride-viikoilta liitteessä 2).

Etsivän työn haasteet

Etsivän työntekijät täyttivät jokaisen kentällä tehdyn illan jälkeen etsivän työn purkulomakkeen Pro-tukipisteen sähköisessä tietojärjestelmässä Prologissa. Tuossa lomakkeessa on kohta, missä on arvioitu kontaktin saamista kohderyhmään.

Määrällisesti eniten kontaktin saamiseen heikentävästi on vaikuttanut asiakkaiden humalatila ja musiikin aiheuttamat kuulemisen haitat. Erityisesti loppuillasta on ollut lähes mahdotonta keskustella asiallisesti, kun asiakkaat ovat olleet niin vahvasti humalassa. Tätä on ollut helppo vertailla ravintoloiden ja esimerkiksi Vogue Saunan välillä. Vogue Saunassa asiakkaat eivät ole humalassa, vaikka jonkun saunakaljan ovatkin juoneet. Se, että asiakkaat ovat saunalla alasti tai pelkkään pyyhkeeseen verhoutuneena on haastava työtilanne sinänsä, mutta toisaalta ilmapiiri on rento ja seksistä ja turvallisemmasta seksistä, sekä hiv-testeistä on hyvin luontevaa keskustella.

Kaksi haastavinta kohderyhmää ovat olleet nuoret ja toisaalta heterosuhteessa naimisissa olevat miehet, jotka ovat tulleet hakemaan seksiseuraa. Nuoret miehet olivat yleensä liikkeellä omissa tiiviissä porukoissaan tai nuorten naisten kanssa. Nuorten kohdalla paras kontakti saataisiin todennäköisesti, jos etsiväntyön tekijät olisivat itse samasta ikäryhmästä. Nuorten kohdalla jaottelu sukupuolen perusteella voi olla myös monille keinoteloista ja seksiin ja seksuaalisuuteen liittyvistä asioista saattaa olla jopa helpompi keskustella yleisellä tasolla ryhmässä, kuin kahden kesken. Naimisissa olevien heteromiesten kanssa käydyissä keskusteluissa tuli usein esille se, että he suhtautuvat miesten väliseen seksiin ”kuin harrastukseen”. He olivat kuitenkin tyytyväisiä, kun joku tuli heidän kanssa juttelemaan. Etsivän työntekijöiltä he kysyivät usein myös muista kohtaamispaikoista ja erityisesti niistä, missä voisi kohdata toisia miehiä selvin päin.

Oman haasteen tekivät joskus mustasukkaiset puoliset, jotka olivat huolissaan, miksi olimme niin kiinnostuneita heidän kumppaneistaan ja toisaalta aika useasti työntekijöitä yritettiin saada lähtemään asiakkaiden mukaan tai pyydettiin puhelinnumeroa tai muuta yhteystietoa henkilökohtaisen kiinnostuksen perusteella. Näitä tilanteita varten käyntikorteissa oli vain koordinaattorin puhelinnumero ja sähköpostiosoite, sekä kotisivujen osoite. Selvin päin ja asiallisesti käyttäytyvät etsivän työntekijät erottuivat edukseen ja saivat varmasti myös siksi paljon huomiota osakseen. Myös se, että he olivat valmiita kuuntelemaan asiakkaiden murheita ja vastaanottivat kaikkea sitä pahaa oloa, sai aikaan välillä hämmäntäviäkin tilanteita. Asiakkaat kertoivat hyvin henkilökohtaisia asioita luottamuksellisesti työntekijöille. Tuon annetun informaation vastaanottamisen taito neutraalisti, ilman asenteita on yksi etsivän työn suurimmista haasteista tämän kohderyhmän kohdalla.

Oli myös sellaisia iltoja, jolloin suurin osa nuorista miesasiakkaista oli saapunut tyttökaveriporukan kanssa. Tyypillinen ryhmä oli kolme tai neljä tyttöä ja yksi poika. Tällaisissa tilanteissa etsivän työntekijän oli vaihdettava taktiikkaa ja lähestyttävä koko pöytäseuruetta. Koska työryhmässämme ei

ollut yhtään alle 30-vuotiaasta työntekijää, oli kontakti joskus vaikeaa saavuttaa. Tämä olisi hyvä ottaa huomioon jatkossa, mikäli nuoriin miehiin kohdistettua etsivää työtä tehdään jatkossa.

Oman erillisen haasteen toivat maahanmuuttajataustaiset ja ulkomaalaiset asiakkaat. Oli useita tilanteita, missä yhteisen kielen löytyminen oli haastavaa, ja jotkut asiakkaat hämmentyivät ja kaivoivat jopa henkilöllisyystodistuksiaan esiin. Tämä toi esiin monikielisten materiaalien tarpeen ja erityisesti maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden tietojen puutteesta suhteessa Suomen lainsäädäntöön. Tämä näkyi myöhemmin suhteellisen suuresta osuudesta päivystyksiin ja liikkuvaan yksikköön testeihin hakeutuneiden ulkomaalaistaustaisten asiakkaiden määrissä. Ulkomaalaistaustaiset pelkäsivät mennä testeihin mihinkään julkisen sektorin palveluun, mikäli se edellytti asioimista henkilöllisyystodistuksen kanssa. He arvioivat, että mahdollinen hiv-positiivinen testitulos saattaisi vaikuttaa heidän opiskelu-, oleskelu- tai työlupaansa.

Hyvin yleinen puute kaikissa etsivän työn kohteissa oli kondomien ja liukuvoiteiden saatavuus. Näitä tuotteita varten olevat astiat olivat usein tyhjiä ja etsivän työntekijöiden jakamat kondomit otettiin erittäin mielellään vastaan. Erityisen ongelmallista tämä on niissä paikoissa, joissa kondomit kuuluvat yrityksen omiin myytäviin tuotteisiin.

Työntekijöiden jaksamisen kannalta on olennaista, että sovitaan etukäteen tietyistä turvasanoista ja tauoista illan aikana. Sellaisina iltoina, kun asiakkaita on ollut paljon ja keskusteluavun tarve on ollut suurta, saattaa helposti unohtua pitää taukoja. Joskus tarinat ovat olleet niin rankkoja, että niihin palaaminen esimerkiksi etsivän työn purkutilanteissa on ollut lähes ylivoimaista. Maksimimääräksi totesimme kaksi etsivän työn iltaa viikossa poikkeuksena Pride-viikko, jolloin olimme kentällä kuutena iltana samalla viikolla.

Sekä Helsingin, että Tampereen yöelämässä näkyivät myös huumeet. Asiakkaat ovat kertoneet oman huumeidenkäytön vaikutuksesta hyvinvointiinsa hyvin avoimesti ja huumeita tarjottiin myös etsivän työn tekijöille. Huumeita käyttävien nuorien msm-ryhmän miehiin kohdalla hakeutuminen huumeita käyttäville tarkoitettujen palvelujen piiriin koettiin vaikeaksi. Toisaalta ongelmaa ei välttämättä itse edes tiedosteta ja erilaisten bilehuumeiden käyttö koetaan kuuluvan osaksi ravintolakulttuuria.

Miesten päivystys

Miesten päivystykset ovat toimineet projektin tarjoamana matalan kynnyksen testausmahdollisuutena kohderyhmään kuuluville asiakkaille. Päivystykset aloitettiin toukokuussa 2014. Näissä päivystyksissä on ollut mahdollisuus saada hiv-, kuppa-, tippuri- ja klamydia -testit ilman ajanvarausta, anonyymisti ja maksutta. Samalla on tarjottu keskusteluapua sitä tarvitseville. Päivystyksiä on järjestetty Helsingissä ja Tampereella. Projektin koordinaattori on ottanut vastaan myös yksilöasiakkaita Pro-tukipisteen toimitiloissa Helsingissä tiistaisin ja päivystysten yhteydessä Tampereella kerran kuukaudessa.

Miesten päivystyksiä toteutettiin vuonna 2014 yhteensä 9 kertaa. Näitä päivystyksiä on toteutettu yhteistyössä Pro-tukipisteen mieserityisen työn Proxy-projektin kanssa. Näihin päivystyksiin ovat osallistuneet Helsingin ja Tampereen Pro-tukipisteen sairaanhoitajat testaten seksiteitse tarttuvia

tauteja, sekä Proxy-projektin koordinaattori ja Mies miehelle -projektin koordinaattori tarjoamalla keskusteluapua.

Tampereella on järjestetty 5 päivystyspäivää ja Helsingissä 4. Testausaikaa on ollut Tampereella 3-5 tuntia per testauspäivä ja Helsingissä 3 tuntia per testauspäivä. Asiakkaita näissä päivystyksissä on käynyt yhteensä 34.

Miesten päivystyksissä on tarjottu mahdollisuutta hiv-, kuppa-, tippuri-, sekä klamydiatesteihin. Tämän lisäksi on ollut mahdollisuus kahden väliseen keskusteluapuun projektin koordinaattorin ja Proxy-projektin työntekijän kanssa.

Eri sukupuolitautiltestejä päivystysten yhteydessä on otettu yhteensä 164. Tarkemmat yksilöidyt luvut löytyvät raportin lopusta Tilastot-osiosta.

Miesten päivystyspäiviä on markkinoitu projektin kotisivuilla sekä Mies miehelle -projektin Facebook -yhteisösivulla. Proxy-projektin työntekijä on markkinoinut päivystyspalveluita myös netissä tehtävän etsivän työn yhteydessä. Miesten päivystyksistä on tiedotettu myös homoravintoloiden, seksivälineliikkeiden ja Vogue Saunan seinillä olevilla mainoksilla ja asiakkaille jaetuilla flyereilla. Päivystyksistä on ollut mainos myös Positiiviset ry:n kotisivulla ja Pirkanmaan Setan sivuilla.

Päivystykseen on hakeutunut asiakkaita kaikista niistä kohteista, mihin mainoksia on viety. Asiakkaita on hakeutunut myös miespuolisia seksityöntekijöitä, jotka eivät ole aikaisemmin käyttäneet Pro-tukipisteen palveluja. Sekä päivystyksistä, että yksilövastaanoilta asiakkaita on ohjattu SETA:n, Hiv-tukikeskuksen, Positiiviset ry:n ja eri mielenterveyspalvelujen piiriin.

Yksilövastaanotto

Yksilövastaanotolla on tarjottu keskusteluapua ajanvarauksella Helsingissä tiistaisin klo 16-19. Tampereen ja Helsingin päivystysten yhteydessä on ollut myös mahdollisuus kahdenvälisiin keskusteluihin mies miehelle projektin- ja Proxy-projektin koordinaattoreiden kanssa. Monet yksilövastaanottoon hakeutuneista asiakkaista ovat tulleet palvelun piiriin päivystysten kautta. Myös Pro-tukipisteen uusia ja vanhoja miespuolisia asiakkaita on hakeutunut tämän palvelun piiriin. Valtaosa yksilövastaanotolla käyneistä asiakkaista on ohjautunut muiden toimijoiden palvelujen piiriin. Seksityötä tekevät asiakkaat ovat jääneet pysyvimmiksi asiakkaiksi ja ovat käyttäneet yksilövastaanottoa säännöllisesti. Yksilövastaanotolla ja päivystysten yhteydessä käytyjä kahdenvälisiä keskusteluja projektin koordinaattorin kanssa ja/tai terveydenhoitajan kanssa on ollut 66 (syyskuun loppuun 2014 mennessä).

Keskustelujen aiheet päivystys- ja yksilötyössä

Päivystyksissä ja yksilövastaanotoilla käytyjen keskustelujen aiheet ja luonne ovat vaihdelleet suuresti asiakkaiden tarpeiden mukaan. Useimmiten aiheena on ollut yksinäisyys, huono parisuhde tai parisuhteen puuttuminen sekä kaikista näistä tekijöistä johtunut riskialtis seksikäyttäytyminen. Myös alkoholin liiakkäyttö ja muiden päihteiden käyttö on tullut esille käydyissä keskusteluissa. Oman seksuaali-identiteetin kertominen työpaikalla tai omille lähisukulaisille on tullut esille useassa keskustelussa. Sateenkaariperheiden lasten huoltajuuskiistat ovat tulleet esille muutamien asiakkaiden

kanssa ja erityisesti isän asema riitatilanteissa. Parisuhteen päättymisestä johtuva paluu sinkuksi ja takaisin etsimään uusia seksipartnereita, sekä mahdollista uutta puolisoa, ovat olleet useiden keskusteluiden aiheina. Tämä paluu ”markkinoille” tunnistetaan asiakkaiden kanssa käydyissä keskusteluissa todennäköiseksi riskiksi saada sukupuolitauteja. Itsetunnon heikkous ja läheisyyden tarve laskevat suoja mekanismeja ja alentavat kynnystä suostua suojaamattomaan seksiin.

Yksilövastaanotolla on käynyt myös asiakkaita, jotka ovat harkinneet seksityön aloittamista. Seksityötä harkitsevista osa on ajatellut tarjoavansa palvelujaan sekä miehille, että naisille ja osa pelkästään miehille.

Transsukupuolisia asiakkaita kaikista päivystyksissä ja yksilövastaanotoilla käyneistä asiakkaista on ollut kolme. Kaksi heistä on ollut asiakkaana Tampereella ja yksi Helsingissä. Kaikki transsukupuoliset asiakkaat ovat kertoneet huonosta, syrjivästä ja asenteellisesta kohtelusta terveydenhuollon palveluissa ja työelämässä. Kaikilla yksilövastaanotolla käyneillä trans-asiakkailla on ollut myös seksityötausta.

Miesten päivystyksissä on käynyt myös asiakkaita, joilla on ollut jo todettu hiv-tartunta. Heidän palveluntarpeensa ovat liittyneet muihin seksiteitse tarttuvientautien testaamiseen. Syyt hakeutua tällaisen palvelun tarjoamaan matalan kynnyksen testeihin ovat olleet pelko oman infektiolääkärin suhtautumisesta, sukupuolitautilien poliklinikalla saatu saarna ja mahdollisuus saada nämä testit ilman ajanvarausta.

Yhteenveto

Päivystys ja yksilövastaanotoille hakeutui asiakkaita useista eri miesten seksuaali-identiteettiryhmistä. Homo-, hetero-, bi- ja trans- miehet kokivat tällaisen palvelun tarpeelliseksi johtuen kokemastaan huonosta kohtaamisesta perusterveydenhuollon piirissä. Hiv-testeihin hakeutumisen kannalta olennaisena kynnystä madaltavana tekijänä he kertoivat mahdollisuuden saada testit anonyymisti ja ilman ajanvarausta. Tätä painottivat erityisesti maahanmuuttajataustaiset asiakkaat.

Kaikkien sukupuolitautiltestien testaaminen samassa paikasta on ollut ratkaiseva tekijä monelle hakeutua päivystyksiin. Se, että tämä palvelu on ollut lähtökohtaisesti suunnattu vain miehille, joilla on seksiä miesten kanssa, on koettu kynnystä mataloittavana, kun omasta seksikäyttäytymisestä miesten kanssa ei ole tarvinnut aloitteellisesti itse kertoa. Myös mahdollisuus keskustella toisen homomiehen kanssa turvallisemmasta seksikäyttäytymisestä on koettu helpommaksi, kun teknisistä yksityiskohdista on voitu puhua avoimesti häpeilemättä.

Yksilövastaanoton suosio on kasvanut projektin etenemisen myötä. Nämä asiakkaat ovat usein hakeutuneet yksilövastaanotolle parisuhteen päättymisestä johtuvan keskusteluavun tarpeen vuoksi. Näissä keskusteluissa on tullut esille heidän suurempi riskinsä altistua suojaamattomaan seksiin satunnaisten seksipartnereiden kanssa, kun parisuhteen päättymisen jälkeen itsetunto on heikko ja pahaa oloa paikataan helposti satunnaisella seksillä.

Säännöllinen etsivä työ on olennainen osa matalan kynnyksen toimintaa. Etsivä työ mahdollistaa tukipalvelujen tehokkaan markkinoinnin ja osana etsivää työtä tehtävä terveysneuvonta on tehokas tapa ottaa puheeksi asioita niiden oikeissa toimintaympäristöissä. Osallistuminen tapahtumiin oli niin

ikään onnistunut kokeilu ja varsinkin Helsinki Prideilla kokeiltu liikkuva testausyksikkö sai suuren suosion.

Miesten päivystysten jatkaminen projektin päätyttyä

Mies miehelle -projekti on sopinut yhteistyökumppaniensa kanssa, että miesten päivystyksiä jatketaan projektin päätyttyä yhteistyössä Pro-tukipisteen, Hiv-tukikeskuksen ja Positiiviset ry:n kanssa vuoden 2014 loppuun saakka. Tämä toteutetaan siten, että testauksista vastaa Pro-tukipisteen terveydenhoitaja yhdessä Hiv-tukikeskuksen testaajan kanssa. Päivystyksiä toteutetaan Pro-tukipisteen ja Positiiviset ry:n tiloissa. Positiiviset ry:n tiloissa järjestettävässä päivystyksessä tarjotaan hiv-testit ja Pro-tukipisteellä järjestettävissä päivystyksissä hiv-, kuppa-, tippuri- ja klamydiatellit. Päivystyksiä järjestetään marras- ja joulukuussa 2014 Helsingissä ja Tampereella.

Tällä päivystyspalvelun jatkamisella projektin päätyttyä pyritään pitämään palvelu katkeamattomasti saatavilla kohderyhmälle ja ylläpitämään saavutettu kontakti kohderyhmään. Päivystykseen tarvittava henkilökunta tulee Pro-tukipisteen, Hiv-tukikeskuksen ja Positiiviset ry:n palkatuista työntekijöistä. Päivystysten markkinointi netissä ja etsivänä työnä kentällä toteutetaan Pro-tukipisteen ja Positiiviset ry:n työntekijöiden ja vapaaehtoisten voimin.

Olenainen tiedottamiskanava projektin päivystyksistä ja yksilövastaanotosta ovat olleet miesmiehelle.fi -verkkosivu ja Facebook -sivusto. Mikäli kontakti halutaan pitää elävänä kohderyhmään, tulee näiden sivustojen päivityksistä huolehtia säännöllisesti.

Dokumentointi ja seuranta

Kaikkea projektin aikana tehtyä työtä on dokumentoitu Pro-tukipisteen sähköiseen tietojärjestelmään Prologiin. Käytössä ovat olleet erilliset lomakkeet etsivän työn purkuun ja yksilötyön lomake. Etsivän työn lomake on täytetty jokaisen etsivän työn illan jälkeen ja yksilötyön lomake silloin, kun asiakkaan kanssa on työstyty jotain hänen esiin ottamaansa asiaa dialogissa kahdenvälisissä keskusteluissa tai testaustilanteessa. Tämän raportin tilastot on koottu näistä lomakkeista. Projektin aikana tavoitetut asiakaskontaktit, asiakkaat ja tehdyt testit ovat tilastoina raportin lopussa.

Suosituksia jatkotoimenpiteiksi

Opimme hankkeen aikana paljon ja keskeisimmät löydökset voidaan listata seuraavsti:

- Msm-ryhmä on itseymmärrykseltään ja seksikäyttäytymiseltään erittäin moninainen
- Ei voida puhua vain homo- ja biseksuaalisesta identiteetistä
- Msm-yhteisön sisään mahtuu lukuisia alakulttuureita ja tapaamisyhteisöjä
- Kliininen terveydenhuollollinen tulokulma preventioon on liian kapea

PRO·tukipiste

- Keskeisin ”syy” suojaamattomaan seksiin oli parisuhteen ja hellyyden kaipuu; mahdollisuus rakkauden löytymiselle on suurempi käyttäytymistä ohjaava tekijä kuin tartuntariski
- Häpeä ja huono itsetunto vaikuttaa ajatteluun ja käyttäytymiseen: ”hiv-tartunta on väistämätön ennemmin tai myöhemmin

Suosittelimme jatkotoimenpiteiksi:

- Perustetaan msm-ryhmille tarkoitetut terveysneuvontapisteet/hyvinvointipisteet suurimpiin kaupunkeihin
 - matala kynnys (asiakkaalle ilmainen, helposti saavutettavissa, ei kotikuntaperustetta, nimettömyys tarvittaessa)
 - Kohderyhmiin kuuluvia miestyöntekijöitä ja vertaisia
 - Holistinen ote, ei pelkkä hiv. Malttia kuunnella valistamisen sijaan.
- Tehdään säännöllistä etsivää työ kohderyhmän parissa
 - Keskeiset alueelliset toimintaympäristöt
 - Koulutetut (vapaaehtoiset?) vertaiset + työntekijät
 - Liikkuva yksikkö olennaisissa kohteissa ja tapahtumissa
- Palveluiden sisällön tulee olla räätälöityä erilaisten msm-ryhmien käyttöön soveltuviksi
 - Terveys- ja hyvinvointineuvonta
 - Testit (seksiteitse tarttuvat taudit)
 - Keskustelutuki, jolla pyritään itsetunnon kohottamiseen ja itsetuhoisen käyttäytymisen kierteen katkaisemiseen

Palvelut tulisi toteuttaa seuraavilla periaatteilla:

- ”yhden luukun periaate” eri substansseihin erikoistuneiden palveluiden rinnalle; miesten terveysneuvontapiste niille miehille, joilla on seksiä miesten kanssa
- substanssijärjestöjen ja julkisten palveluiden yhteistyönä
- toteuttamiseen osallistuvat ne alueella toimivat järjestöt, joilla on intressi ja osaamista msm-ryhmän hyvinvointiin vaikuttamisessa
- kumppanuussopimus, jossa kukin järjestö sitoutuu toimimaan terveysneuvontapisteessä osana omaa perustehtäväänsä. Sopimuksessa määritellään kunkin järjestön vastuu ja työnjako.

PRO·tukipiste

- Rajapinta julkispalveluihin tärkeä
 - Palveluohjaus
 - Koulutus
- Rahoitus ja resursointi: RAY, STM, kunnat (sote-alueet?).

Liite 1 Opintomatka Tukholmaan

Mies miehelle projektin työntekijät matkustivat opintomatkalle Tukholmaan RFSL:n vieraaksi kuulemaan paikallisesta msm-ryhmälle tehdystä etsivästä työstä ja palvelujen tarjonnasta 9.- 10.5.2014. Nicklas Dennermalm luennoi RFSL:n työtavoista ja heidän kohtaamistaan haasteista kenttätöissä, palvelujen tarjoamisessa, sekä yhteiskunnallisen vaikuttamisen menetelmistä.

RFSL on perustettu 1950 ja on maailman vanhin LGBT järjestö (lesbo,gay,bi, trans). Järjestöllä on omat toimitilat ja henkilökuntaa Tukholmassa, Göteborgissa ja Malmössä. RFSL ei ota vastaan avustuksia milään lääkeyhtiöltä, mitä he pitävät tärkeänä tekijänä kyetäkseen toimimaan riippumattomana toimijana.

Olenainen osa heidän tarjoamistaan palveluista tulee erilaisten materiaalien jakamisesta eri kieliryhmille. Erilaisia esitteitä ja koulutusmateriaalia löytyy useilla eri kielillä ja asiakkaille jaettavat turvaseksipakkaukset sisältävät laajan valikoiman tarvikkeita ja informaatiota. Erityisen hyvin on huomioitu seksityötä tekevät. Eri etniset ryhmät ovat edustettuina myös juliste- ja muun materiaalien kuvituksissa, sekä sisältöjen kulttuurisensitiivisissä teksteissä.

Nicklas kertoi myös muista kansainvälisistä samalle kohderyhmälle suunnatuista hankkeista. Hän mainitsi erityisen mielenkiintoisena uutena työmuotona käynnistetyn projektin Belgiassa Antwerpenissä, missä paikallinen projekti on perustanut toimitilat seksityötä tekevien terveyspalveluiden saattamiseksi mahdollisimman lähelle heidän toimintaympäristöään. Toimipiste sijaitsee saman puiston laidalla, missä seksityötä tekevät tarjoavat palveluitaan. Saimme kuulla myös KAST-järjestöstä, mikä toimii Ruotsissa seksiä ostavien organisaationa. Paremman tiedon saaminen tuon organisaation työtavoista ja palveluista vaatisi oman vierailun kyseiseen järjestöön.

RFSL on ottanut käyttöön myös tekstiviestikutsut saapua hiv-testeihin sellaisille asiakkaille, jotka syystä tai toisesta harrastavat suojaamatonta seksiä säännöllisesti. Testaustilanteissa on kysytty asiakkaiden halukkuutta saada tekstiviesti-kutsu säännöllisesti esimerkiksi hiv-testiin. Kutsuja on lähetetty 6-12kk välein. Tämä on otettu hyvin vastaan asiakkaitten taholta ja palvelu on löytänyt oman asiakaskuntansa nopeasti.

RFSL:n sisällä toimii monta eri kohderyhmille suunnattua tukiryhmää ja itseohjautuvia vertaistukiryhmiä. Suurimpana erona vastaavaan toimintaan Suomessa on se, että RFSL on pitänyt hivin ja muiden seksiteitse tarttuvien sairauksien terveysneuvonnan laajasti omien palvelujensa piirissä. Hiv- ja muita seksitauteja myös testataan ja terveysneuvontaa tapahtuu monien erilaisten päivystysten yhteydessä. (Vertaa SETA/Hiv-tukikeskus). Kohderyhmän asiakkaat ovat luontaisesti tekemisissä heille suunnattujen järjestön muiden palvelujen kanssa ja siten terveyspalvelut tulevat heidän saavutettavikseen helposti.

Järjestö tekee myös etsivää työtä jakaen turvaseksipakkauksia ja kirjallista materiaaleja laajasti kaikissa niissä paikoissa, missä miehet tapaavat toisiaan. Toiminta on hyvin organisoitua ja valtakunnallista. RFSL:n fyysiset tilat Tukholman keskustassa antavat mahdollisuuden esimerkiksi msm-ryhmän miesten tulla tapaamaan toisiaan kahvilassa, joka on heidän toimitilojensa yhteydessä.

RFSL:n työntekijät ovat käyneet myös puhdistamassa miesten ulkotapaamispaikkoja käytetyistä kondomeista ja muusta jätteestä.

Päällimmäisenä Nicklaksen neljän tunnin luennosta jäi mieleen se, kuinka terveysneuvontaa annetaan kohderyhmän sisältä tulevien ammattilaisten ja kokemusasiantuntijoiden toimesta, jolloin kohderyhmän kohtaamisessa vältetään kulttuuri- ja alakulttuurieroista johtuvat väärinkäsitykset. Kohderyhmään suhtaudutaan kokonaisvaltaisesti ryhmän sisällä olevat erilaisuudet huomioiden.

Tarkoituksemme oli saada tietoa myös kentälle viedystä hiv-testauksesta, mutta sitä emme saaneet. RFSL jakaa kondomeja vuositasolla 2 miljoonan kruunun budjetilla.

Toinen vierailu Tukholmassa tehtiin Posithiva Gruppeniin, mikä on Ruotsin hiv-positiivisten potilasjärjestö. Alkuperäinen tavoitteemme oli haastatella heidän jäseniään vertailemalla heidän kokemaansa hyvinvointia ja palvelujen tarpeitaan suomalaisiin Positiiviset ry: asiakkaisiin. Varsinaisia haastateltavia ei kuitenkaan löytynyt, joten vietimme vapaamuotoista iltaa yhdistyksen tiloissa ja teimme yleisiä huomioita asiakkaiden hyvinvoinnista. Yhdistyksen tiloissa järjestettiin kyseisenä iltana Eurovision laulukilpailun finaalin kotikatsomo ja paikalle oli saapunut noin 30 asiakasta. Yleisenä huomiona voidaan todeta, että asiakaskunta ainakin tuona iltana koostui ikärakenteeltaan huomattavasti iäkkäimmistä asiakkaista kuin Suomen Positiiviset ry:n asiakkaat. Meidät vastaanotti yhdistyksen suomalaissyntyinen jäsen, joka esitteli meille yhdistyksen tiloja ja toimintaa. Hän kertoi myös muuttaneensa Ruotsiin aikanaan saatuaan tietää olevansa hiv-positiivinen. Tuolloin vuosia sitten hän kertoi asenteiden tartuntaa kantavia kohtaan olleen Ruotsissa huomattavasti suvaitsevampi Suomeen verrattuna. Hänen mielestään nuo asenne-erot ovat vuosien myötä tasaantuneet, mutta suhtautuminen on Suomessa edelleen tiukempaa kaikkea erilaisuutta kohtaan hänen kokemuksensa mukaan.

Liite 2 Pride-viikot ja liikkuva yksikkö

Pirkanmaan Pride

Pirkanmaan Setan 7.6.2014 järjestämän Pride-tapahtuman yhteydessä järjestettiin matalan kynnyksen hiv-testauspäivä yhteistyössä Proxy-projektin kanssa Tampereen Pro-tukipisteen tiloissa. Projektin tuntityöntekijät sekä koordinaattori jalkautuivat Pride-tapahtuman puistojuhlaan mainostamaan tapahtuman läheisyydessä olevaa hiv-testausmahdollisuutta. Tapahtumassa jaettiin kondomi- ja liukuvoidepakkauksia ja projektin koordinaattori piti myös lyhyen puheenvuoron Pride juhlan esiintymislavalla mainostaen hiv-testaus mahdollisuutta.

Proxy-projektin koordinaattori oli vastaanottamassa asiakkaita Pro-tukipisteen toimitiloissa ja ohjasi asiakkaat testeihin sekä tarjosi keskusteluapua sitä tarvitseville. Pro-tukipisteen Tampereen yksikön sairaanhoitaja vastasi testaamisesta. Testausta tarjottiin neljän tunnin ajan. Hiv-testissä kävi yhteensä 7 asiakasta. 5 asiakasta otti myös kuppa-testin. Yhtään positiivista vastausta ei tullut. Yksi asiakas oli maahanmuuttajataustainen. Asiakkaat olivat tyytyväisiä tällaisen matalankynnyksen testausmahdollisuuden tuomisesta Pride-tapahtuman yhteyteen.

Pride-tapahtuman yhteydessä järjestettiin kuulemistilaisuus erilaisille kohderyhmälle suunnatuille projekteille. Mies miehelle projektin koordinaattori esitteli tämän projektin toimintaa, tavoitteita ja tuloksia Tampereen Werstaalla järjestetyssä tilaisuudessa. Yleisöllä oli mahdollisuus tehdä tarkentavia kysymyksiä lyhyen projektin esittelyn jälkeen.

Liikkuva hiv-testausyksikkö Pride-viikolla Helsingissä

Mies miehelle projekti toteutti matalankynnyksen hiv-testausta matkailuautossa Helsingin Pride-viikolla 23.-29.6.2014. Tämä kokeilu tehtiin yhteistyössä Hiv-tukikeskuksen kanssa. Kokeilussa huomioitiin Mies miehelle -hankkeen pilottijakson aikana esiin nousseet, kohderyhmään kuuluvien esteet hakeutua hiv-testeihin. Suurimpina esteinä koettiin ajanvaraus, hoitohenkilökunnan asenteet ja häpeä. Tavoitteena oli tavoittaa mahdollisimman laajasti msm-kohderyhmään kuuluvia henkilöitä Pride-viikolla. Näistä lähtökohdista suunniteltiin testausyksikölle viikkoaikataulu pysähdyspaikkoineen ja kellonaikoinen.

Pysähdyspaikkoja valittaessa huomioitiin Pride-viikon tapahtumakalenterin perusteella kohderyhmän ikä, seksuaali-identiteetti, mahdollinen häpeä, sekä oman alakulttuuri-identiteetin mahdollinen myönteinen tai kielteinen vaikutus, kun tällainen palvelu tuodaan kohdennetusti tietyille ryhmälle (karhut/ bear-picknik). Lähtökohtana oli tarjota matalankynnyksen palvelu siten, että matalan kynnyksen määritelmää oli muokattu eri päiville hiukan eri tavoin. Tällä pyrittiin tarjoamaan vaihtoehtoja eritavoin käyttäytyville ja itsensä identifioiville kohderyhmän miehille.

Liikkuvaa testausyksikköä markkinoitiin kaikissa Helsingin homoravintoloissa ja niissä paikoissa, joissa miehet tapaavat toisiaan (puistot, dark roomit, sauna). Lisäksi tästä palvelusta tiedotettiin projektin kotisivuilla, Facebook-sivulla sekä Helsingin Pride-tapahtuman viikko-ohjelmassa. Testausyksikön viikko-ohjelmaa jaettiin myös suoraan kohderyhmälle yhdessä kondomien ja liukuvoiteiden kanssa Pride-viikkoa edeltävällä viikolla ja eri tapahtumissa Pride-viikon aikana.

Resurssit ja työtavat

Pride-viikon testausvastuu jaettiin Pro-tukipisteen ja Hiv-tukikeskuksen kanssa siten, että Pro-tukipiste testasi maanantain, tiistain ja keskiviikon yhden testaajan voimin. Hiv-tukikeskus hoiti perjantain, lauantain ja sunnuntain kahden testaajan vuorotellessa. Testausmenetelmänä käytettiin 60 sekunnin pikatestiä. Koko viikon ajan asiakkaita olivat vastaanottamassa Pro-tukipisteen Mies miehelle -projektin työntekijät (3-4 työntekijää/päivä). Osa työntekijöistä teki etsivää työtä matkailuauton lähellä olevissa miesten kohtaamispaikoissa ja osa oli vastaanottamassa asiakkaita auton ulkopuolella. Matkailuauton sijainti oli kerrottu kaikissa mainoksissa mahdollisimman tarkkaan ja tunnistamisen helpottamiseksi auton kylkeen ripustettiin sateenkaarilippu kertomaan, että kyseessä oli Helsinki Pride-viikkoon liittyvä tapahtuma. Tästä tuli positiivista palautetta asiakkailta, kun palvelu näytti ulospäin olevan jotain Pride-tapahtumaan liittyvää ja se oli helppo löytää. Auton vierellä oli myös Mies miehelle-projektin juliste standissa helpottamassa paikan tunnistamisessa. Tämä palvelu markkinoitiin kohdennettuna miehille, joilla on seksiä miesten kanssa, mutta Pride-viikon tasa-arvon hengessä testattaviksi otettiin myös testiin hakeutuneita naisia, jotka olivat saaneet tiedon tästä palvelusta Pride-viikon ohjelmasta.

Suurimpana haasteena etukäteen arvioimme mahdollisten positiivisten testitulosten saaneiden henkilöiden anonymiteetin säilyttämisen näissä haasteellisissa olosuhteissa. Koska käytössämme oli vain yksi tila (matkailuauto), vaati se joitakin varotoimenpiteitä mahdollisten positiivisten vastausten varalle. Muutamina päivinä tämä palvelu osoittautui niin suosituksi, että ovella oli lähes kokoajan jono. Tämä tekijä muutti työskentelytapaa siten, että lauantain puistojuhlan yhteydessä testiin jaettiin jonotusnumeroita. Jonotusaika oli pisimmillään 45 minuuttia.

Kaikki asiakkaat tiesivät tulevansa liikkuvaan testausyksikköön ja kaikissa mainoksissa oli mainittu, että testaaminen tapahtuu matkailuautossa ilman ajanvarausta. Kahtena päivänä jouduimme lopettamaan testauksen, vaikka asiakkaita olisi vielä ollut työntekijöiden sovittujen työaikojen päättymisestä johtuen.

Hiv-testejä tehtiin kuuden päivän aikana 97 kappaletta. Testausaikaa oli tarjolla yhteensä 25 tuntia. Testeissä kävi keskimäärin 3.88 asiakasta jokaista testaustuntia kohden. 90 % asiakkaiden kohdalla kului testaustilanteeseen aikaa alle 15 minuuttia. Testatuista 15 % kävi ensimmäisen kerran hiv-testissä. Noin 20 % ilmoitti, että ei ollut käynyt hiv-testissä viimeisen kahden vuoden aikana. Kaikista testatuista ulkomaalaistaustaisia oli 12.

Pro-tukipisteen ja Hiv-tukikeskuksen tilastointilomakkeet olivat hiukan erilaiset, mistä johtuen ikähaarukat erosivat toisistaan. Tässä raportissa on käytetty jaottelua 18 - 25, 26 - 40 ja 40+ -vuotiaisiin. Alle 18-vuotiaita kävi testeissä yksi. Yhtään positiivista vastausta ei löytynyt.

Kaikista testatuista mieheksi itsensä määritteli 84 ja naiseksi 13 henkilöä. Kaikkien tilastoitujen testeissä kävijöiden lisäksi autolla vieraili paljon muita ihmisiä, jotka olivat kiinnostuneita. Osa heistä oli testeihin tulevien kavereita, kumppaneita ja puolisoita, sekä osa muuten vain asiasta kiinnostuneita.

Asiakkailta saatu palaute

Palaute tästä palvelusta oli erittäin myönteistä ja monet toivoivat, että tällainen matalan kynnyksen palvelu olisi jatkossakin olemassa. Kokemuksemme pohjalta voimme todeta, että tälle kohderyhmälle suurin este hakeutua hiv-testeihin on se, että heille suunnattuja matalan kynnyksen testausmahdollisuuksia ei ole riittävästi tarjolla.

Testatuista noin 10 % oli muualta Suomesta tulleita. Monet pienemmiltä paikkakunnilta tulleet kertoivat, kuinka vaikea on päästä hiv-testiin omalla kotipaikkakunnallaan. Erityisen vaikeaksi testeihin pääsy koettiin terveyskeskuksissa. Myös pitkät jonotusajat esimerkiksi sukupuolitautilien poliklinikalla koettiin esteeksi testeihin hakeutumiseen. Harva on valmis ottamaan vapaapäivän töistä päästäkseen hiv-testiin.

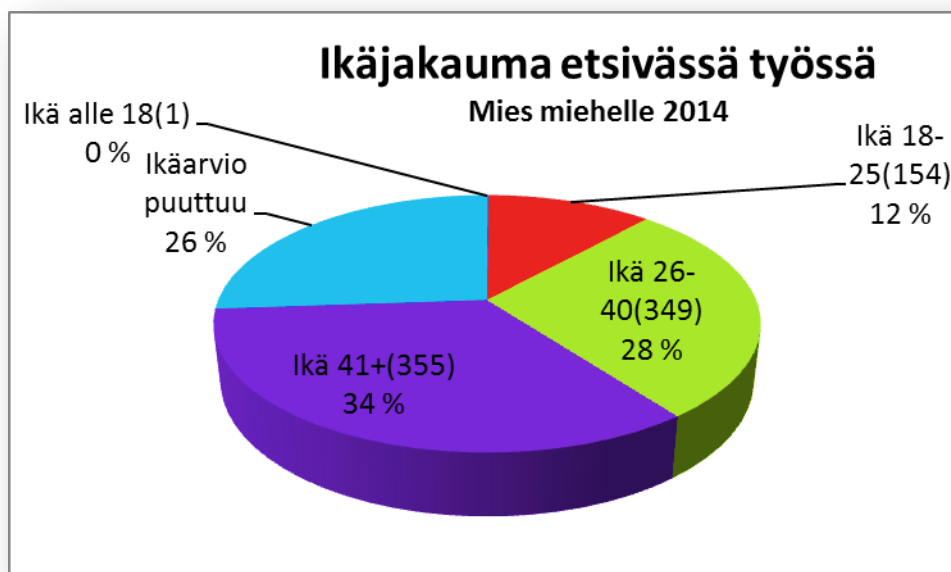
Tämän matalan kynnyksen kokeilun selkeä löydös on, että miehet, joilla on seksiä miesten kanssa, hakeutuvat helpommin hiv-testiin, jos he tietävät etukäteen, että kyseinen palvelu on suunnattu juuri heille. Kun asiakas tietää etukäteen, että vastaanotto ei ole heteronormatiivista, poistuu mahdollisesti ainakin yksi häpeää aiheuttava tekijä esteiden joukosta. Toinen merkittävä huomio palautteista on ollut ryhmän kannustus hiv-testiin menemiseen. Tämä tuli esille sekä Vogue saunalla, että Bear-piknikin yhteydessä. ”Tulin, kun kaverit kannustivat”.

Liite 3 Projektin asiakkaat tilastoina

Etsivässä työssä tavatut asiakkaat

- Etsivää työtä tehtiin 34 kertaa.
- Etsivässä työssä tavattiin 1142 asiakasta
- Käyntien määrä eri kohteissa 62 kappaletta
- Yhteenlaskettuja henkilötyötunteja etsivässä työssä noin 520 tuntia
- 11 asiakasta kertoi ostaneensa seksiä
- 5 asiakasta kertoi myyneensä seksiä

Kuvio 1. Asiakkaiden ikäjakauma etsivässä työssä

Miesten päivystyksissä käyneet asiakkaat

- Tampereella järjestettiin 5 miesten päivystystä.
- Helsingissä järjestettiin 4 miesten päivystystä.
- Tampereen miesten päivystyksissä kävi yhteensä 14 asiakasta.
- Helsingin miesten päivystyksissä kävi yhteensä 20 asiakasta.
- Kaikista 34.stä päivystyksissä käyneistä asiakkaista 4 ei ottanut mitään testejä, vaan kävi ainoastaan saamassa keskusteluapua.

Testien jakautuminen

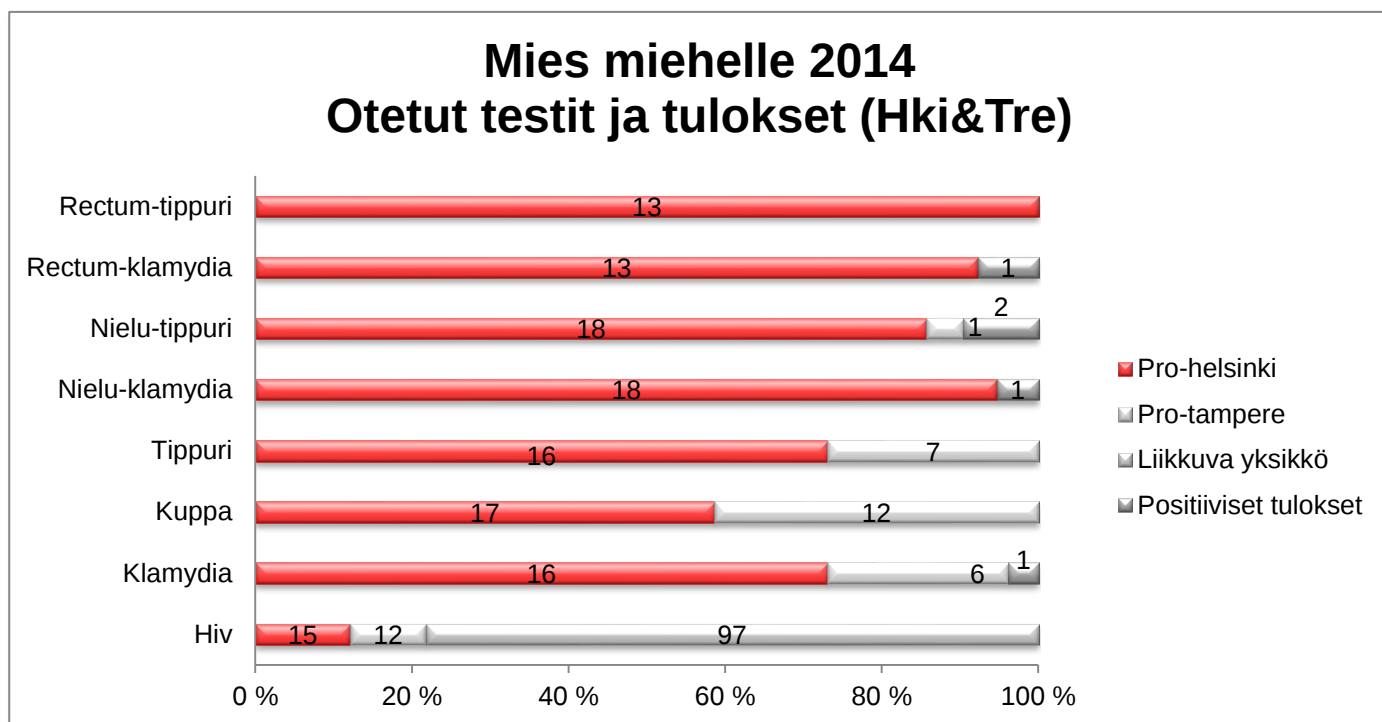
Otettujen testien määrät ja positiiviset tulokset näkyvät kuviossa 2.

- Hiv-testejä yhteensä 124 kpl
- Kупpa-testejä yhteensä 27 kpl
- Klamydia-testejä 53 kpl
 - virtsasta yhteensä 22 kpl (positiivisia 1kpl)

PRO·tukipiste

- o nielusta yhteensä 19 kpl (positiivisia 1kpl)
- o rectumista yhteensä 14 kpl (positiivisia 1kpl)
- Tippuri-testejä yhteensä 54 kpl
 - o virtsasta 23 kpl
 - o nielusta 19 kpl (positiivisia 2kpl)
 - o rectumista 13 kpl

Kuvio 2. Testien jakautuminen

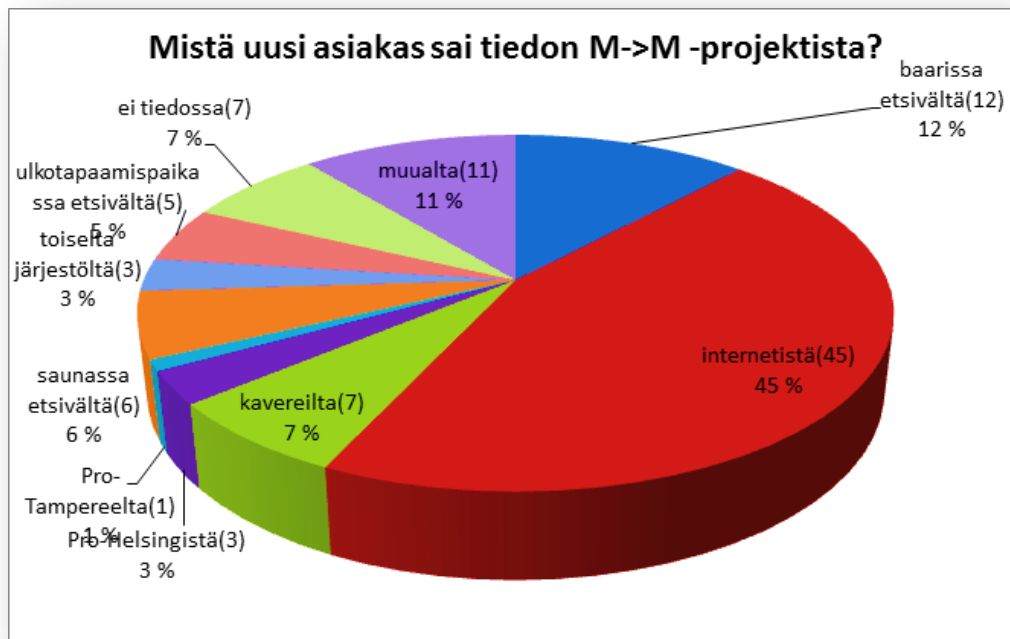
Yksilöasiakkaana ajanvarauksella ja päivystyksissä tavatut

Seuraavassa (Kuvio 3) on esitetty sitä, miten asiakkaat ovat hakeutuneet projektin palvelujen piiriin. Internetin suurta osuutta selittää esimerkiksi se, että asiakas on voinut lukea projektin mainoksen, esimerkiksi jossain baarissa, hakeutunut sitten projektin kotisivuille tai Facebook-sivulle ja ilmoittanut vastaanotolla saaneensa tiedon internetistä.

Kohta *muualta* pitää sisällään mainokset ravintoloiden, seksitarvikeliikkeiden ja saunan seiniltä, sekä näiden paikkojen tiskeillä olevat flyerit. Koska lomakkeissa ei ole ollut erikseen kohtaa *Facebook*, on osa asiakkaista, jotka ovat saaneet tiedon Facebookin kautta saattanut kirjautua myös kohtaan *muualta*.

PRO·tukipiste

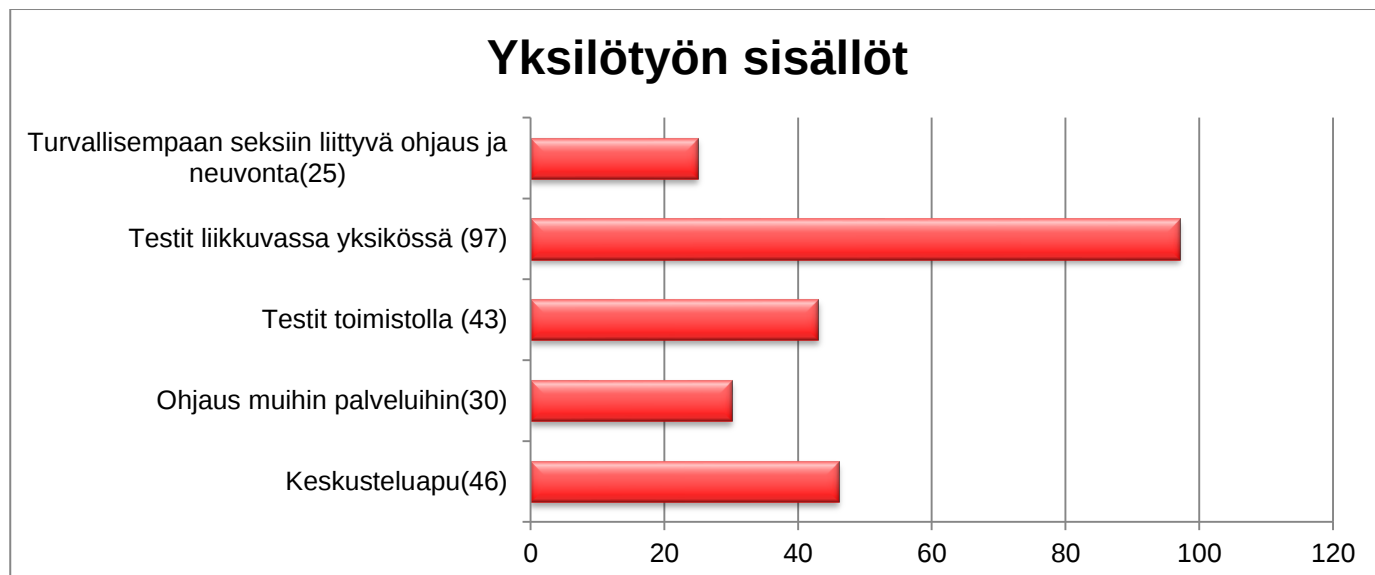
Kuvio 3. Mistä uusi asiakas sai tiedon projektista

Yksilötyön sisällöt

Yksilöasiakkaana projektin eri palveluja on käytetty yhteensä 178 kertaa. Näistä 66 kontaktia on käynyt Pro-tukipisteen toimitiloissa Helsingissä tai Tampereella, joko testeissä ja/tai yksilövastaanotolla (25.9.2014 mennessä).

Kuvio 4. Yksilötyön sisällöt

Yllä olevan kuvion turvalisempaan seksiin liittyvä ohjaus, keskusteluapu ja ohjaus muihin palveluihin ovat projektin koordinaattorin ja Proxy-projektin koordinaattorin tekemää työtä päivityksissä, yksilövastaanotolla, sekä liikkuvassa testausyksikössä. Testaustilanteissa terveydenhoitaja on luonnollisesti käynyt keskusteluja myös turvalisempaan seksiin liittyen ja ohjannut asiakkaita

tarvittaessa muihin palveluihin. Terveystietojen täyttämistä lomakkeissa on kuitenkin täytetty vain kohdat, jotka ovat liittyneet testaamiseen.

Seksityöntekijät

- Seksityöntekijöiden osuus kaikista yksilötyön asiakkaista on 6 henkilöä.
- Yksilöasiakastyötä on heidän kanssaan tehty 18 kertaa. Ikäjakama on:
18-25 1
26-40 4
41+ 1

Tampere Pride

- Kontakteja etsivässä työssä Pride-tapahtuman yhteydessä n.100.
- Asiakkaita vieraili Pro-tukipisteen tiloissa yhteensä 7.
- Hiv-testejä 7
- Kuppatestejä 5
- Klamydiatestejä 1
- Tippuritestejä 1

Liikkuvassa hiv-testausyksikössä tavatut (Helsinki Pride)

- Kontakteja etsivässä työssä Pride viikon aikana n. 350.
- Hiv-testeissä käyneet asiakkaat 97 henkilöä (Pro-tukipisteen testaamat 46 hlöä ja Hiv-tukikeskuksen testaamat 51 hlöä.)
- Ikäjakama hiv-testissä käyneiden osalta. (Pro-tukipisteen ja Hiv-tukikeskuksen tilastoinnissa on eroja ikäjaottelun suhteen, joten tulos ei ole 100%:n tarkka.)
 - 18-25 n. 29%
 - 26-40 n. 33%
 - 41+ n. 38%

Miesmiehelle.fi –sivustolla käyneet

- Sivun lataukset yhteensä ajalla 24.2.2014 -25.9.2014: 4373 käyntiä yhteensä
- Viikoittain vaihtuviin kysymyksiin on vastattu 175 kertaa. Kyselyissä on käsitelty riskialtista seksikäyttäytymistä ja hiv-testeihin hakeutumista, sekä hyvinvointiin vaikuttavia asioita. Kaikki vastaukset ovat olleet linjassa niihin vastauksiin, joita on saatu asiakkaitten kanssa kahdenvälisiä keskusteluja käytäessä.
- Yksittäisenä merkittävänä tuloksena olivat vastaukset kysyttäessä; Käytätkö kondomia? Tähän kysymykseen vastaajia oli 25. Vastaajista puolet kertoi käyttävänsä kondomia anaaliseksiä aina ja puolet joskus. Vastaajista 4 kertoi, että eivät käytä kondomia koskaan.

Mies miehelle Facebook -yhteisösivulla käyneet

- Sivusto avattiin 6.2.2014. Lataukset yhteensä 25.9.2014 mennessä: 12 549
- Suurin yksittäinen kävijämäärä/päivä 29.6.: 545 latausta (Helsingin Pride-viikon päätöspäivä).
- **Esimerkki toimintaympäristön mahdollisesta vaikutuksesta Facebook-yleisön profiiliin:** Syyskuu 2014: 467 latausta. Syyskuussa oli kaksi iltaa etsivän työn kenttää Helsingissä ja kerran Tampereella. Molemmissa kaupungeissa järjestettiin yksi päivystys. Syyskuussa päivystyksen mainokset olivat ensimmäisen kerran myös englanninkielisinä jaettuna baareihin

ja muihin miesten kohtaamispaikkoihin. Facebookissa mainostettiin syyskuussa myös englanninkielellä kerran.

- **Jakauma kieleen perustuen**

Syyskuussa mies miehelle sivun ladanneista on ilmoittanut Facebookissa kotikielekseen:

- suomi 340 henkilöä
- englanti 85 henkilöä
- espanja 11 henkilöä
- ruotsi 8 henkilöä
- saksa 5 henkilöä
- hollanti 3 henkilöä

- Englanninkielisen yksittäisen mainoksen latasi syyskuussa 184 henkilöä.

- Syyskuun ikäjakauma kaikista, jotka ovat ladanneet Mies miehelle Facebook-sivun:

- 13-17 vuotiaita 0%
- 18-24 vuotiaita 4%
- 25-34 vuotiaita 8%
- 35-44 vuotiaita 14%
- 45-54 vuotiaita 27%
- 55-64 vuotiaita 12%
- 65+ vuotiaita 3%

- Paikkakuntakohtainen jakauma syyskuussa:

- Helsinki 135
- Tampere 68
- Espoo 13
- Isojoki 10
- Ylöjärvi 10
- Lontoo 8
- Lahti 8
- Vantaa 8
- Hämeenlinna 7
- Kangasala 7
- Oulu 6
- Pori 6
- Turku 6
- Tukholma 5
- Mexico City 5
- Santa Cruz de Tenerife 5 jne... (yhden tai kahden kävijän paikkakuntia on kymmeniä)

Tämä jakauma kuvaa hyvin sitä, kuinka projekti on suunnattu pääkaupunkiseudulle ja Tampereelle, sekä niiden lähikuntiin. Suurin osa kuukausittain sivulla kävijöistä lataa mainoksen saman vuorokauden aikana, kun mainos ilmestyy sivulle. Helsingin ja Tampereen homobaareissa käyneet turistit ovat myös vierailleet Facebook -ja kotisivuillamme.

Tällainen Facebookissa tehty mainostaminen on löytänyt selkeästi enemmän yleisöä, mitä pidemmälle projekti on edennyt. Latausten määrät ovat lisääntyneet kuukausittain. Syyskuun esimerkki kuitenkin tuo esiin selkeästi sen, että etsivän työn merkitys näkyy myös Facebook-sivun kävijöiden määrässä. Haasteellisinta palvelujen markkinoinnissa Facebookissa on ollut sopivan julkaisumäärän löytäminen,

sillä resurssit palvelujen tarjoamiseen ovat rajalliset. Ihmiset välittävät tietoa eteenpäin kavereilleen ja kohderyhmän tietoisuus projektin tarjoamista palveluista välittyy koko ajan useammille miehille. Koska palvelu on kuitenkin projekti, eikä pysyvä palvelu kohderyhmälle, on ollut haastavaa tarjota palvelua sopivasti niin, että tavoitetaan asiakkaita riittävästi, mutta ei liikaa.

Mikäli halutaan tavoittaa mahdollisimman laajasti kohderyhmää hakeutumaan testeihin, tulisi päivystykset saattaa säännölliseksi palveluksi. Tämä helpottaisi myös palvelun markkinointia määrällisesti vastaamaan käytettävissä olevia resursseja. Esimerkiksi Helsingin kolmen tunnin päivystyksissä on ollut mahdollisuus ottaa vastaan maksimissaan 8 asiakasta/päivystys. Keskimääräinen kävijämäärä on ollut 5 asiakasta/päivystys.